

Fem frågor om barnets bästa

Denna mall ska användas vid alla beslut som berör barn och unga upp till 18 år i hela Sundbybergs stad. Den används vid uppstart av ärende, till exempel vid beslut om planbesked då kännedom om projektets detaljer ännu inte är helt klarlagda. Underlaget fungerar som en fingervisning om hur omfattande barnkonsekvensanalysen kommer att bli i det efterkommande arbetet samt hur barnkonsekvensanalysens rekommendationer hanteras.

Nedan följer svar på hur barnets bästa tillgodoses utifrån den genomförda barnkonsekvensanalysen för planförslaget. Konsekvensanalysen med förslag på åtgärder och rekommendationer kan läsas i sin helhet under diarienummer: KS-0034/2019.

Bakgrund

Planuppdraget består ursprungligen av parkeringshus, seniorboende, boende för unga och en förskola (KS-0034/2019). Detta planuppdrag innebar stor påverkan på barnets bästa och motiverade en så kallad *Formell prövning av barnets bästa* enligt Sundbybergs stads vägledning för stadsbyggnadsavdelningen "Barnkonventionen i fysisk planering version 1.0" från år 2021.

Till skillnad mot en detaljplan med en förskola där ändamålet riktar sig direkt till barn och påverkar barns vardag finns i nuläget inga planer på förskola i detaljplanen. Därmed blir konsekvenserna av planens direkta eller indirekta påverkan på barn mindre tydliga. *En enklare prövning av barnets bästa* enligt ovan nämnda vägledning är dock inte tillräckligt underlag för att säkerställa planens konsekvenser på barns möjligheter, inte minst eftersom inga barn ännu har hörts i området och det därmed inte finns kunskap om barn och ungas möjligheter, behov eller synpunkter.

1. Bedöm beslutets påverkan på barn: ingen/liten/stor påverkan

Bedömning vid uppstart

Barn bedöms påverkas i någon utsträckning av beslutet. Hur stor denna utsträckning är beror på om och i så fall hur stor inverkan beslut om utformning får på barnen i områdets möjligheter. Andra frågor som kommer behöva säkerställas att utredas är band annat:

- Barns hälsa och säkerhet
- Möjlighet till samspel, lek och rekreation
- Trafikbarriärer

Bedömning vid granskningsskede

Barn bedöms påverkas av beslutet. Förslag för att säkerställa barns hälsa och säkerhet, möjlighet till samspel, lek och rekreation samt trafikbarriärer presenteras i sin helhet i barnkonsekvensanalysen.

2. Antas beslutet påverka barn i framtiden?

Bedömning vid uppstart

Ja, uppdraget kommer påverka barn som bor eller ska bo i och i närheten av området och därmed vistas i dess fysiska miljö.

Bedömning vid granskningsskede

Ja, uppdraget kommer påverka barn som bor eller ska bo i och i närheten av området och därmed vistas i dess fysiska miljö.

3. Vilka positiva alternativt negativa konsekvenser kan beslutet ha för barn? Finns intressekonflikter?

Bedömning vid uppstart

Yngre barn behöver bilfria eller bilsäkra stråk för att våga och kunna ta sig runt i sitt närområde. I och med att ett nytt parkeringshus ersätter ett gammalt kommer antagligen inte biltrafiktrafikflödet förändras i större utsträckning. Dock kommer planen inte bidra till minskad eller ingen biltrafik, vilket kommer att påverka barns möjligheter till rörelse i och med att flödet till och från parkeringshuset blir en barriär.

Ur ett barnrättsperspektiv är frågan om att säkerställa barns möjlighet till hälsa och lek i och i direkt anslutning till planområdet av stor vikt. Friytor som direkt riktar sig till målgruppen barn, exempelvis fotbollsplaner som underhålls av Sektorn för kultur och fritid, ska av barnrättsliga skäl inte under några omständigheter upplåtas för tillfällig parkering, byggtrafik eller likande under byggnationstiden eftersom ökat avstånd och minskad tillgång till friyta är förenat med en negativ effekt på barns hälsa i området. Närheten till och möjlighet att fortsatt möjlighet till lek och rörelse, även under byggnationstiden, är viktig då något eller några år är en förhållandevis lång tidsperiod i en barndom.

Bedömning vid granskningsskede

Inga tillägg till bedömning vid uppstart (se ovan).

4. Har barn hörts i frågan?

Bedömning vid uppstart

Inga barn har ännu hörts i ärendet. Arbete med att systematiskt samla in och ta barn och ungas synpunkter och kunskaper i beaktande planeras att genomföras.

Planen erkänner att barn har rätt att höras i frågan om beslut som rör deras eget liv och är införd med ansvaret förenat med att ha kunskap om barnets rättigheter och omsätta denna kunskap genom att den fysiska utformningen direkt kan komma att påverkas för att tillgodose nuvarande och framtida barn och ungas essentiella behov för en god livsmiljö.

Utsträckningen av påverkansgraden av beslut och åtgärder som ett direkt resultat av att höra barn i frågan kommer att följas upp i senare skeden genom att utvärdera i vilken omfattning insamlande av barn och ungas synpunkter har påverkat utformningen.

Bedömning vid granskningsskede

Barn har hörts i frågan. Intervjuer genomfördes på tre förskolor under våren 2023. Totalt 10 barn i åldern 3–4 år fick ämnes- och åldersanpassade frågor som rör barnperspektiv. Barnens perspektiv har kompletterats med barnperspektiv genom intervjuer med förskolelärare från de tre förskolorna. Totalt intervjuades fyra förskolelärare.

5. Är beslutet i enlighet med barnets bästa? Ja/Nej

Bedömning vid uppstart

Nej. För att motivera ett "ja" på denna fråga kommer arbete med barnrättsperspektiv införlivas genomgående i planarbetet.

Sammanställning av underlag däribland aktuell kunskap om barns levnadsvillkor i området, dialogarbete med barn samt rekommendationerna baserade på barnkonsekvensanalysen, kommer att ligga till grund för beslut och prioriteringar i planen som rör barn.

Barnkonsekvensanalysens rekommendationer avser att säkerställa att planen är i enlighet med barnets bästa och där arbetsprocessen möjliggör ett omhändertagande av de grundläggande artiklarna 2¹, 3², 6³, 12⁴, samt artiklarna 23⁵ och 31⁶ i Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter (gällande plan för skola eller förskola även artiklarna 28 och 29).

Under planarbetet kommer de kvaliteter/områden/fokusområden/perspektiv som är centrala för barnkonventionens grundläggande artiklar att identifieras, analyseras och hanteras för att säkerställa att beslutet är förenligt med barnets bästa.

Bedömning vid granskningskedje

Ja. Nedan följer de kvaliteter/områden/fokusområden/perspektiv som hanterats samt vilka som krävs för att säkerställa att beslutet är förenligt med barnets bästa under resterande planarbete.

För att tillgodose barnets bästa har:

- Barns rättighet att höras och ges rimlig chans att påverka beslut som rör de själva beaktats genom intervjuer med ämnes- och åldersanpassade frågor (Artikel 12).

För att tillgodose barnets bästa ska:

- Beslut om säker avlämnings- och upphämningsplats för bil säkerställts på Skvadronsbacken. Bakgrunden till beslutet ur ett barnrättsperspektiv baseras på förskolelärares intervjuer gällande fråga om barns säkerhet vid hämtning/lämning med bil vid förskolan. Bedömningen gäller särskilt med hänseende av Artikel 3.3 angående att säkerställa att institutioner, tjänster och inrättningar som ansvarar för omvårdnad eller skydd av barn uppfyller av behöriga myndigheter fastställda normer, särskilt vad gäller säkerhet och hälsa.

För att tillgodose barnets bästa bör:

- Om möjlighet finns, skilja Skvadronsbackens gång- och cykelbanor åt. Bedömningen gäller med hänvisning till Artikel 6.2 angående förmåga att säkerställa barns överlevnad och utveckling.
- Utformning i detaljplanen om möjligt, verka för en yta tillägnad lek riktad till målgruppen yngre barn i nära anslutning till bostad. Bedömningen gäller med hänvisning till Artikel 31.1 angående barnets rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassad till barnets ålder.
- Utformning i detaljplanen om möjligt, verka för en yta tillägnad umgänge/rekreation riktad till målgruppen äldre barn i detaljplaneområdet som kan designas utifrån medskapande metoder tillsammans med målgruppen i fråga. Bedömningen gäller med hänvisning till Artikel 31.2 angående att uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter till kulturell och konstnärlig verksamhet samt till rekreations- och fritidsverksamhet.
- Uppföljning och återkoppling till medverkande barn ske vid antagande av detaljplanen för att ge chans att visa hur barnens åsikter omhändertagits i utformningen. Bedömningen gäller med hänvisning till Artikel 12.1 angående att tillförsäkra barn som är i stånd att bilda egna åsikter rätten att fritt uttrycka dessa i alla frågor som rör barnet samt att barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

¹ Artikel 2: Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

² Artikel 3: Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn.

³ Artikel 6: Alla barn har rätt till liv och utveckling.

⁴ Artikel 12: Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i frågor som berör barnet.

⁵ Artikel 23: Barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv samt hjälp att aktivt delta i samhället.

⁶ Artikel 31: Barn har rätt till lek, vila och fritid.

För att tillgodose barnets bästa för detaljplaneområdet under byggtiden ger barnkonsekvensanalysen förslag på tillfälliga åtgärder som rör trygghet, säkerhet och hälsa men som inte hanteras inom detaljplanearbetet utan först blir aktuella efter att detaljplanen vunnit laga kraft:

- Tydlig kommunikation med förskolan intill detaljplaneområdet under byggtiden. (skede efter laga kraft)
- Bullrande arbeten anpassas utefter vilka tider förskolebarnen sover under dagtid. (skede efter laga kraft)
- Skapa titthål i byggplank eller liknande för att tillgodose barns nyfikenhet och osäkerhet kring hur byggarbetsplatser hanteras på ett pedagogiskt och säkert sätt. (skede efter laga kraft)

Barnkonsekvensanalysen med samtliga förslag på åtgärder finns under diarienummer KS-0034/2019.